

ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. ΚΟΖΑΝΗΣ

ΑΓΟΝΗ ΓΡΑΜΜΗ

ΗΤΑΝ ΚΑΠΟΤΕ

**μια παράσταση με αφορμή
πέντε λαϊκά παραμύθια**

ΗΤΑΝ ΚΑΠΟΤΕ...

Τους ρόλους ερμηνεύουν οι ηθοποιοί

Χρήστος Πίτσας, Στέλιος Χλιαράς, Βάσια Χρήστου

Η επιλογή των κειμένων, η σκηνοθεσία, οι φωτισμοί, η μουσική και η σκηνογραφική - ενδυματολογική επιμέλεια προέκυψαν απ' την ομαδική συνεργασία των ηθοποιών.

ΗΤΑΝ ΚΑΠΟΤΕ... αρχές Φλεβάρη όταν συναντηθήκαμε έχοντας βασική ανάγκη να συνδυάσουμε το αληθινό θέατρο με τον αφηγηματικό λόγο. Ξεκινήσαμε λοιπόν αυτό το ταξίδι, διαβάζοντας παραμύθια απομαγνητοφωνημένα από όλη την Ελλάδα και καθήκαμε μέσα στις διάφορες παραλλαγές που συναντούσαμε. Ίδιες ιστορίες, ίδιοι ήρωες πολλά κοινά μοτίβα, αλλά κάθε τόπος έβαζε τη δική του πινελιά, κάνοντας έτσι το κάθε παραμύθι μοναδικό. Κάποια στιγμή όμως έπρεπε να αποφασίσουμε με ποιες ιστορίες θα συμπορευτούμε. Έτσι ο Κουκιπιπέρης, το ελαφέλι, το Μυρσινιώ ή το καλογεράκι, ο Τρισκατάρατος και η Κουλοχέρα γίνανε οι πιο πιστοί μας σύντροφοι. Τον ιστό της παράστασής μας τον αποτέλεσαν τελικά ιστορίες ανθρώπων, από τη Θράκη, τη Μυτιλήνη, την Κέρκυρα, την Κύπρο και την Τρίπολη, οι οποίοι βασανίζονται και μάχονται με διαχρονικά θέματα. Η απώλεια, η εξουσία, ο ανομολόγητος έρωτας, η ζήλεια, η συγκώρευση ήταν κυρίως τα ζητήματα που στοιχειώνουν τους ήρωες και τους αντιήρωες, που προσπαθήσαμε να βγάλουμε στο φως. Εισχωρώντας και σε άγνωστα πεδία γίναμε δραματολόγοι, σκηνοθέτες, φωτιστές, σκηνογράφοι, ενδυματολόγοι, μουσικοί επιμελητές, αφηγητές, ερμηνευτές... Τώρα στεκόμαστε μπροστά σας με αυτό το εγχείρημα για να σας αποκαλύψουμε όχι μόνο μια άλλη πλευρά των ιστοριών αλλά και τα κρυφά μυστικά της σκηνικής διαδικασίας που συνήθως αποκρύπτονται από το θεατή.

Οι συντελεστές της παράστασης

Η φετινή παράσταση της άγονης γραμμής γίνεται σε συνεργασία με τη νεοσυσταθείσα θεατρική ομάδα «Χ-αίρεται». Μια ομάδα που εδρεύει στην Κοζάνη. Ιδρύθηκε από τον Στέλιο Χλιαρά, με συνιδρυτές τη Βάσια Χρήστου και τον Αποστόλη Σιαραμπή. Πρωτοεμφανίστηκε τα Χριστούγεννα του 2011 με την παράσταση «Μια φωνή μυστήριο».

Η παράσταση είχε ανάγκη από κρασί και τσίπουρο και ο χορηγός μας είναι:

ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΚΑΜΚΟΥΤΗ

Τα λαϊκά παραμύθια του κόσμου

Το παραμύθι είναι μια φανταστική προφορική διήγηση, που συνήθως αποτελείται από πολλά και διαδοχικά επεισόδια. Το παραμύθι συγκινεί και ψυχαγωγεί όλους τους λαούς της γης από τα πανάρχαια χρόνια. Η υπόθεσή του δε δεσμεύεται από τόπο και χρόνο και τα πρόσωπά του είναι φανταστικά. Στα παραμύθια συναντάμε πλήθος από απίθανα και απίστευτα γεγονότα. Αυτά όμως που για το σημερινό άνθρωπο είναι φανταστικά, για τον πρωτόγονο αποτελούσαν τον αληθινό του κόσμο, όπως αυτός τον έβλεπε ή όπως τον εξηγούσε απλοϊκά. Όλος ο κόσμος του πρωτόγονου ανθρώπου, η θεωρία του για τη γέννηση του κόσμου, ο φόβος του για τα διάφορα φυσικά φαινόμενα, η πίστη του στη μαγεία, στη δεισιδαιμονία και στις υπερφυσικές ικανότητες των μάγων, η στενή του σχέση με τα ζώα, τα οποία θεωρούσε συντρόφους, τα όνειρα που τον μετέφεραν σε άγνωστους τόπους με τρόπο ανεξήγητο, πέρασε μέσα στα παραμύθια.

Το παραμύθι διαφέρει από το μύθο, γιατί αυτός είναι μια αλληγορική διήγηση, που έχει στόχο την ηθική διδασκαλία. Διαφέρει και από την παράδοση καθώς αυτή αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο γεγονός ή πρόσωπο, ή τόπο, και ο λαός την πιστεύει ως αληθινή.

Έχουν διατυπωθεί πολλές επιστημονικές θεωρίες για την προέλευση των παραμυθιών. Όλες συγκλίνουν στα εξής συμπεράσματα: Η διάδοση των διηγήσεων στην Ευρώπη έγινε κυρίως γύρω στο 10ο αιώνα. Ίδια θέματα εμφανίστηκαν παραλλαγμένα σε διάφορες χώρες. Η μετάδοση των παραμυθιών γινόταν από γενιά σε γενιά με σταθερό τρόπο. Δεν έχουν υπογραφή συγκεκριμένου δημιουργού, χάνονται στην αυγή του μεσαιωνικού χρόνου, όπως και άλλα είδη λαϊκής παράδοσης. Η έρευνα και η συλλογή παραμυθιών ξεκίνησε τον 19ο αιώνα, υπό την επήρεια του Ρομαντισμού και στην Ελλάδα πρωτεργάτης ήταν ο Ν. Πολίτης, με την ίδρυση της Λαογραφικής Εταιρίας το 1908.

Τα παραμύθια, μέχρι και τα τέλη του 19ου ήταν μια μορφή διασκέδασης, το ίδιο διαδομένη με τις διάφορες μορφές θεάτρου. Αφορούσαν στους ενήλικους, οι οποίοι μαζεύονταν σε παρέες και άκουγαν τους παραμυθάδες. Αργότερα τα παραμύθια λογοκρίθηκαν και συνδέθηκαν αποκλειστικά με τα παιδιά. Στην αυθεντική τους μορφή περιέγραφαν συχνά πολύ σκληρά και σκοτεινά περιστατικά, που δημιουργούσαν δέος, αλλά και τρόμο, στους ακροατές. Όταν αναφερόμαστε σε λαϊκά παραμύθια εννοούμε αυτήν την εκδοχή, που χάνεται μέσα στους αιώνες.

ΠΙΤΣΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Γεννήθηκε το 1980 στο Μόντρεαλ του Καναδά, μεγάλωσε στο Ναύπλιο και αποφοίτησε το 2007 από τη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Έχει παρακολουθήσει σεμινάρια με τους Machnik Hubert, Νίκο Καλογεράκη, Κατερίνη Αντωνακάκη, Γιάννη Παρασκευόπουλο, Μάρθα Φριτζήλα, Αντουανέτα Αγγελίδη-Ρέα Βάλντεν, Πέτρο Σεβαστίκογλου, Andrea Braidt και Ryszard Nieoczym. Έχει παίξει στις παραστάσεις του Εθνικού Θεάτρου: «Αχαρνής» Αριστοφάνη σκην. Β. Θεοδωρόπουλου (2005), «Η ωραιότερη ιστορία του κόσμου» Β. Μαυρογεωργίου σκην. Β. Μαυρογεωργίου (2008), «Αίας» Σοφοκλή σκην. Μ. Φριτζήλα (2008) και «Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων» Lewis Carroll σκην. Β. Μαυρογεωργίου (2008-9), στο ΚΘΒΕ: «Ιουλιανός ο Παραβάτης» Νίκου Καζαντζάκη σκην. Ν. Τσακίρογλου (2007) και «Ο Υμπύ βασιλιάς» Alfred Jarry σκην. Γ. Παρασκευόπουλου (2009), στο Θέατρο του Νέου Κόσμου: «Αραβική νύχτα» Roland Schimmelpfennig σκην. ομάδα Δρόμος με Δέντρα – Μ. Φριτζήλα (2008), στην Κύπρο: «Δρόμος» Φ. Φιλίππου σκην. Φ. Φιλίππου (2007) και «Ιστορίες τρόμου και μυστηρίου από την Ιαπωνία» σκην. Φ. Φιλίππου (2010), και στο Δη.Πε.Θε. Πάτρας: «Χάιντι» Γιοχάνας Σπίρι σκην. Λευτέρη Γιοβανίδη (2011)

ΧΛΙΑΡΑΣ ΣΤΕΛΙΟΣ

Γεννήθηκε στην Κοζάνη. Απόφοιτος της δραματικής σχολής του Εθνικού Θεάτρου και της Κοινωνικής Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει παίξει στα έργα: Το νησί των ποιητών, σκην. Γ. Καραχισαρίδης, Δη.Πε.Θε. Κοζάνης, Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας, σκην. Αθ. Κάσιου, ομάδα Open Arts, Ρωμαίος και Ιουλιέττα, σκην. Μ. Σωτηριάδης, θέατρο του Νέου Κόσμου, Βυσσινόκηπος, σκην. Π. Μουστάκης, θέατρο Άσκηση, Παραμυθ...issimo, σκην. Θ. Μοσχόπουλος, θέατρο Πόρτα, Αχαρνής, σκην. Β. Θεοδωρόπουλος, Εθνικό Θέατρο, Η γυναίκα και ο λάθος, σκην. Ν. Νικολάου Δη.Πε.Θε. Κοζάνης. Επίσης στη τηλεοπτική σειρά Καρυωτάκης, σκην. Τ. Ψαρράς. Έχει εργαστεί σαν βοηθός σκηνοθέτη σε διάφορες παραστάσεις και κάνει θεατρικό παιχνίδι σε σχολεία. Εργάζεται επίσης ως animateur και έχει παρουσιάσει θέατρο δρόμου. Παρακολούθησε σεμινάρια με τους Σ. Λιβαθινό, Λ. Κονιόρδου, Ξ. Καλογεροπούλου κ.α. Ίδρυσε την ομάδα “Χ-αίρεται” στην οποία σκηνοθέτησε την παράσταση Μια φωνή μυστήριο. Η παράσταση ήταν κάποτε αποτελεί τη δεύτερη σκηνοθετική του απόπειρα.

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΑΣΙΑ

Γεννήθηκε στα Τρίκαλα 29.03.1980. Μέλος της ομάδας “Άνθος της Ήβης”. Απόφοιτος Αρχιτεκτονικής σχολής Α.Π.Θ. Απόφοιτος Εθνικού θεάτρου το 2007. Έχει παίξει στα έργα: Η ωραιότερη ιστορία του κόσμου, σκην. Β. Μαυρογεωργίου, Εθνικό θέατρο, Οι μύθοι του Αισώπου σε κόμικς, σκην. Τ. Ράτζος, Δη.Πε.Θε. Σερρών, Sabine x, σκην. Αν. Αζάς, Εθνικό Θέατρο Βαβυλωνία, σκην. Θ. Γκόνης, Δη.Πε.Θε. Σερρών, Χριστουγεννιάτικο μυστήριο, σκην. Στέλιος Χλιαράς, Ομάδα Χ-αίρεται, Το νησί των ποιητών, σκην. Γ. Καραχισαρίδης, Δη.Πε.Θε. Κοζάνης. Επίσης στην τηλεοπτική σειρά Λούφα και παραλλαγή, σκην. Ν. Περράκης. Σαν βοηθός ενδυματολόγου της Κλέαρ Μπρεΐγουελ, συμμετείχε στις παραστάσεις Φυγή, σκην. Ν. Μιλιβόγεβιτς, Κ.Θ.Β.Ε. Βάτραχοι, σκην. Σ. Χατζάκης, Πλατόνοφ, σκην. Ν. Μιλιβόγεβιτς. Είναι ιδρυτικό μέλος της ομάδας “Χ-αίρεται”.

Όταν το 2007 συλλάβαμε την ιδέα της άγωνα γραμμής, ξέραμε ότι δεν ήταν εύκολο. Η επιθυμία ήταν να πάμε εκεί που οι συμπολίτες μας δεν είχαν δει ποτέ θέατρο. Τώρα δεν είναι όπως παλιά. Τώρα υπάρχει η τηλεόραση που εξοικειώνει τους κατοίκους, ακόμα και του πιο απόμακρου χωριού. Όμως τίποτα δεν συγκρίνεται με την φυσική παρουσία. Το να πας κι όχι να μετα-

δίδεσαι είναι το ιδιαίτερο, το ξεχωριστό. Έτσι λοιπόν το αποφασίσαμε και μαζί βάλουμε και κάποιους κανόνες σ' αυτό το σχέδιο:

- Η περιπλάνηση δεν θα είχε απαιτήσεις από θεατρικούς χώρους, για να μπορεί να ταξιδέψει παντού.
- Οπότε όχι θεατρικά έργα, αλλά παραστάσεις που θα βασίζονται στην λογοτεχνία ή στην παράδοση ή σε άλλα είδη. Ένα θεατρικό έργο απαιτεί και ανάλογο χώρο. Κι εμείς ήμασταν αποφασισμένοι να πάμε παντού, σε οποιοδήποτε χώρο.
- Πάντα χειμώνα. Το καλοκαίρι τα απομονωμένα χωριά μετατρέπονται σε καταφύγιο των ανθρώπων της πόλης. Τότε όλα είναι εύκολα. Το χειμώνα όμως η απομόνωση είναι πραγματική.

Και μέχρι σήμερα η άγωνα γραμμή έφτασε σε πάνω από 40 προορισμούς. Φέτος είναι η τέταρτη εξόρμηση, μέσα στις δυσκολίες της οικονομικής κρίσης. Ο Καλλικράτης, ένα σωστό μέτρο συνενώσεων, για την ώρα φέρνει δυσκολίες στην άγωνα γραμμή, γιατί τα χωριά, πλέον, ανήκουν σε μεγαλύτερα αστικά κέντρα και η συνεννόηση δεν είναι ακόμα εύκολη. Την προσπάθεια θα την συνεχίσουμε με επιμονή. Και η επιμονή πάντα βρίσκει τον δρόμο.

** Από το ξεκίνημα η ΑΓΟΝΗ ΓΡΑΜΜΗ στηρίχτηκε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κοζάνης και τώρα από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.*

ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. ΚΟΖΑΝΗΣ

2007 - 2008
**Εξομολογήσεις
γυναϊκών**
του Ν. Μανούδη

2008 - 2009
Η ζωή δίπλα μας
του Μ. Πιτένη

“ ... Είδα ανθρώπους να μετουσιώνουν τη μοναξιά σε μορφές και σχήματα, παρμένα από τη φύση και τους μύθους. Ξυλοσμιλέματα της φαντασίας και της ψυχής...
... Άκουσα ιστορίες και θρύλους παλιούς για μαγικούς κύκλους, για άρχοντες τυραννικούς, για το Σκοτωμένο Νερό, για κλέφτες και αρματολούς, για απαγωγές και φονικά, για την θεμελίωση των γεφυριών και τα καμώματα των ποταμών... ”

Αργύρης Παφίλης

** Ο Αργύρης Παφίλης με τη μεγάλη του πείρα, βοήθησε αποφασιστικά να χαράξουμε πορεία στην Άγωνα Γραμμή.*

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΖΑΝΗΣ
Πάρκο Αγ. Δημητρίου, 50100 Κοζάνη
Τηλεφωνικό κέντρο: 24610 24062 • E-mail: dpt-koz@otenet.gr
www.dipetheaterkozanis.gr